

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת יוסף עטאונה

פ/25/3947

הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מחירי חניה ברשויות מקומיות), התשפ"ד–2023

1. תיקון סעיף 70 בפקודת התעבורה¹ (להלן – הפקודה), בסעיף 70 –

(1) במקום סעיף קטן (א) יבוא :

"(א) החניה בתשלום בדרך עירונית תהיה על פי הסדר חניה הנהוג בתחומי הרשות המקומית בה מצויה אותה דרך או על פי הסדר חניה ארצי אחיד, על פי בחירתו של נהג הרכב."

(2) בסעיף קטן (ג), אחרי "את המחיר" יבוא "המרבי";

(3) סעיפים קטנים (1ג) ו-(2ג) – בטלים ;

(4) בסעיף קטן (ד)(1), במקום "מועצת רשות מקומית רשאית" יבוא "על אף הוראות סעיף קטן (א), רשאית מועצת רשות מקומית".

2. הוראות מעבר (א) קבעה רשות מקומית מחיר עבור חניה בתקופה שמיום כ"ח בטבת התשפ"ב (1 בינואר 2022) ועד יום התחילה בהתאם להוראות סעיף 70(א) לפקודה כנוסחו ערב יום התחילה, והמחיר שקבעה עולה על המחיר המרבי, לא יעלה המחיר עבור חניה באותה רשות מקומית על המחיר המרבי.

(ב) בסעיף זה –

"יום התחילה" – יום תחילתו של חוק לתיקון פקודת התעבורה (מחירי חניה ברשויות מקומיות), התשפ"ד–2023 ;

"המחיר המרבי" – המחיר עבור חניה על פי הסדר החניה הארצי האחיד כמשמעותו בסעיף 70(1ג) לפקודה כנוסחו ערב יום התחילה.

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.

דברי הסבר

בשנת 2021 התקבל חוק התוכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב 2021 ו-2022), התשפ"ב–2021 (להלן – חוק התוכנית הכלכלית), שתיקן בין היתר את סעיף 70 לפקודת התעבורה (להלן – הפקודה) לעניין הסדר חניה ארצי אחיד.

ערב תחילתו של חוק התוכנית הכלכלית, חניה בתשלום בדרך עירונית הייתה על פי הסדר חניה הנהוג בתחומי הרשות המקומית בה הייתה מצויה הדרך או על פי הסדר אחיד, הכול לפי בחירתו של נהג הרכב. המחיר עבור חניה בהסדר ארצי אחיד היה מוגבל עד למחיר מרבי, ועמד על כ-6.3 שקלים חדשים לשעת חנייה, נכון לשנת 2021, כפי שקבעו שרי הפנים והתחבורה בתקנות. מכיוון שהחלופה בין ההסדרים כאמור עודדה בחירה בתמחור הנמוך מבין השניים, רשויות מקומיות קבעו מחיר חניה נמוך או שווה ערך למחיר המרבי של ההסדר האחד.

התיקון ביטל את סמכות השרים כאמור לקביעת מחיר מרבי, וכן ביטל את אפשרות הבחירה בין הסדר אחיד להסדר חניה שקובעת רשות מקומית. לפי התיקון, נקבע כי חניה בתשלום בדרך עירונית תהיה על פי הסדר חניה ארצי אחיד, אלא אם כן קבעה הרשות המקומית הסדר חניה אחר. ההסדר שנקבע תימרץ למעשה את הרשות המקומית לקבוע תעריף חניה גבוה יותר, אשר ישקף את היקפי הביקוש וההיצע של החניות בתחומה. כפועל יוצא, התיקון הסיר כל מגבלה על הרשויות המקומיות לעניין העלאת תעריפי החניה בתחומיהן. ואכן, בעקבות התיקון, הוחלט בכמה רשויות מקומיות להעלות ואף להכפיל את מחיר החניה בתחומן. לדוגמה, בעיר תל אביב, עלות שעת חניה ערב התיקון עמדה על כ-6.7 שקלים חדשים, אולם החל ממאי 2023 המחיר עבור שעת חניה הוא כ-12 שקלים חדשים.

העלאת מחירי החניה מכבידה מאוד על הציבור המתמודד עם יוקר המחייה ההולך ועולה, ואף מציב חסם בפני כל מי שמעוניין לבקר ברשות מקומית ואינו יכול ליהנות מהטבות בחניה המוענקות לא אחת לתושבי הרשות המקומית בלבד.

לפיכך, מוצע לתקן את הפקודה ולהשיב על כנו את ההסדר שהיה בתוקף עד לתחילתו של חוק התוכנית הכלכלית. לפי המוצע, חניה בדרך עירונית תהיה על פי הסדר חניה נהוג בתחומי רשות מקומית בה מצויה אותה הדרך או על פי הסדר חניה ארצי אחיד, לפי בחירתו של נהג הרכב. כמו כן, מוצע להשיב את סמכות שרי הפנים והתחבורה לקבוע בתקנות את המחיר המרבי עבור החניה על פי הסדר חניה ארצי אחיד. עוד מוצע לקבוע כי רשויות מקומיות שקבעו מחיר עבור חניה בתחומיהן טרם יום תחילתו של התיקון המוצע, והמחיר גבוה מהמחיר לפי הסדר חניה ארצי אחיד, יהיו חייבות להפחית את מחירי החניה בכפוף לתעריף המקסימלי שהיה בתוקף לפני תחילתו של חוק התוכנית הכלכלית.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חבר הכנסת דוד ביטן וקבוצת חברי הכנסת (פ/25/3485).

הצעת החוק זהה לפ/25/3485 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים

והונחה על שולחן הכנסת ביום

א' בחשוון התשפ"ד (16.10.2023)